

„MUSÍTE SI TO PREČITAŤ.“ JOHN GREEN

— |
NIEČO
VIAC
— |

PATRICK
NESS

AUTOR ROMÁNU SEDEM MINÚT PO POĽNOCI

„Nemali ste niekedy pocit, že musí existovať niečo viac?
Že kdesi tam, tesne mimo vášho dosahu, sa nachádza
iný svet – len keby ste sa k nemu dostali...“

Patrick Ness
je autorom týchto kníh:

Sedem minút po polnoci
My ostatní tu len tak žijeme

NIEČO
VIAC

PATRICK NESS

sloart

Copyright © 2013 Patrick Ness

“Borrowing Time” written by Aimee Man, published by Aimee Man,
sub-published by Fintage Publishing B.V. All Rights Reserved.

Translation © Michal Jedinák 2016

Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2017

Cover Illustration © 2013 Walker Books Ltd.

Reproduced by permission of Walker Books Ltd, London SE11 5HJ

www.walker.co.uk

ISBN 978-80-556-2514-0

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Z anglického originálu *Patrick Ness – More than this*, ktorý vyšiel vo
vydavateľstve Walker Books, London 2013, preložil Michal Jedinák.

Zodpovedná redaktorka Dana Brežňanová

Produkcia Dana Klimová

Editor Erik Fazekaš

Vydalo Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava v roku 2017.

Sadzba Alias Press, s. r. o., Bratislava

Tlač FINIDR, spol. s r. o., Český Těšín

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

www.slovart.sk

Cena uvedená na obálke knihy je nezáväzným
odporúčením pre konečných predajcov.

Venujem Philovi Rodakovi

*„Keď sa raz začneš vypytovať zrkadla,
odpoveď ti už isto dávno napadla.“*

Aimee Mann

Chlapec sa topí.

V posledných okamihoch ho však nezlomí voda, ale chlad. Z tela mu vycical všetku energiu a nepoužiteľné svaly stiahol v bolestivom kŕči, takže chlapec sa márne pokúša udržať hlavu nad hladinou. Je silný a mladý, má už takmer sedemnásť, ale mrazivé vlny neprestávajú dorážať a každá sa zdá väčšia ako tá pred ňou. Zvrátajú ho, prevracajú, sťahujú čoraz hlbšie pod vodu. A aj keď sa mu na niekoľko desivo krátkych sekúnd podarí dostať tvár nad hladinu a nadýchnuť sa, tak veľmi sa trasie, že sotva sa mu pľúca naplnia do polovice, už je zasa dolu. Kyslík mu nestačí a každý nádych je o čosi plytší, hrud' mu zvierá strašná túžba, ako sa dožaduje vzduchu.

Naplno ho zachváti panika. Vie, že ľadový odliv ho odvliekol príliš ďaleko od brehu, aby sa dokázal vrátiť, a každá nová vlna ho tlačí bližšie ku skalám, pre ktoré je táto časť pobrežia taká zradná. Vie aj to, že jeho zmiznutie si nikto včas nevšimne, nik nevyhlási poplach ešte predtým, ako ho mokrý živel definitívne porazí. Ani na náhodu sa nemôže spoliehať. V tomto ročnom období a mrazivých teplotách nik neprečesáva pláž v nádeji, že objaví niečo cenné, nie sú tu turisti, ktorí by za ním skočili a zachránili ho.

Jeho čas je prikrátky.

Zomrie.

A navyše sám.

Toto náhle hrozivé poznanie ho ešte väčšmi vydesí. Opäť sa pokúša vyplávať na povrch, neodvažuje sa myslieť na to, že je to možno naposledy, ba pre istotu nemyslí vôbec na nič. Nohy núti kopať, ruky zberať nahor, usiluje sa aspoň dostať telo do správnej polohy a uchmatnúť si ďalší nádych, ktorý je vzdialený iba niekoľko centimetrov...

Lenže prúd je príliš silný. Dovolí mu priblížiť sa mučivo blízko k hladine, ale tesne pred vynorením ho prevráti dolu hlavou a ťahá bližšie ku skaliskám.

Vlny sa s ním zahrávajú, no predsa to skúsi znova.

Opäť nadarmo.

A potom sa hra, ktorú s ním hrá more, krutá hra s jednoduchými pravidlami – udržať ho pri živote iba natoľko, aby uveril, že sa z toho dostane –, bez varovania končí.

Vlna ho zdvihne a hodí na vražedne tvrdé skaly. Pravá lopatka sa zlomí tak hlasno, že prasknutie počuje aj pod vodou a cez hukot príboja. Utrpenie je také neznesiteľné, že chlapec vykrikuje a ústa mu okamžite zaleje ľadová slaná morská voda. Vykašľáva ju, ale iba čo jej viac naberie do pľúc. Krúti sa od bolesti, je taká prenikavá, že ho oslepuje a ochromuje. Už nemá silu ani pokúsiť sa plávať, nevládze vzdorovať, keď ho vlny znova prevrátia.

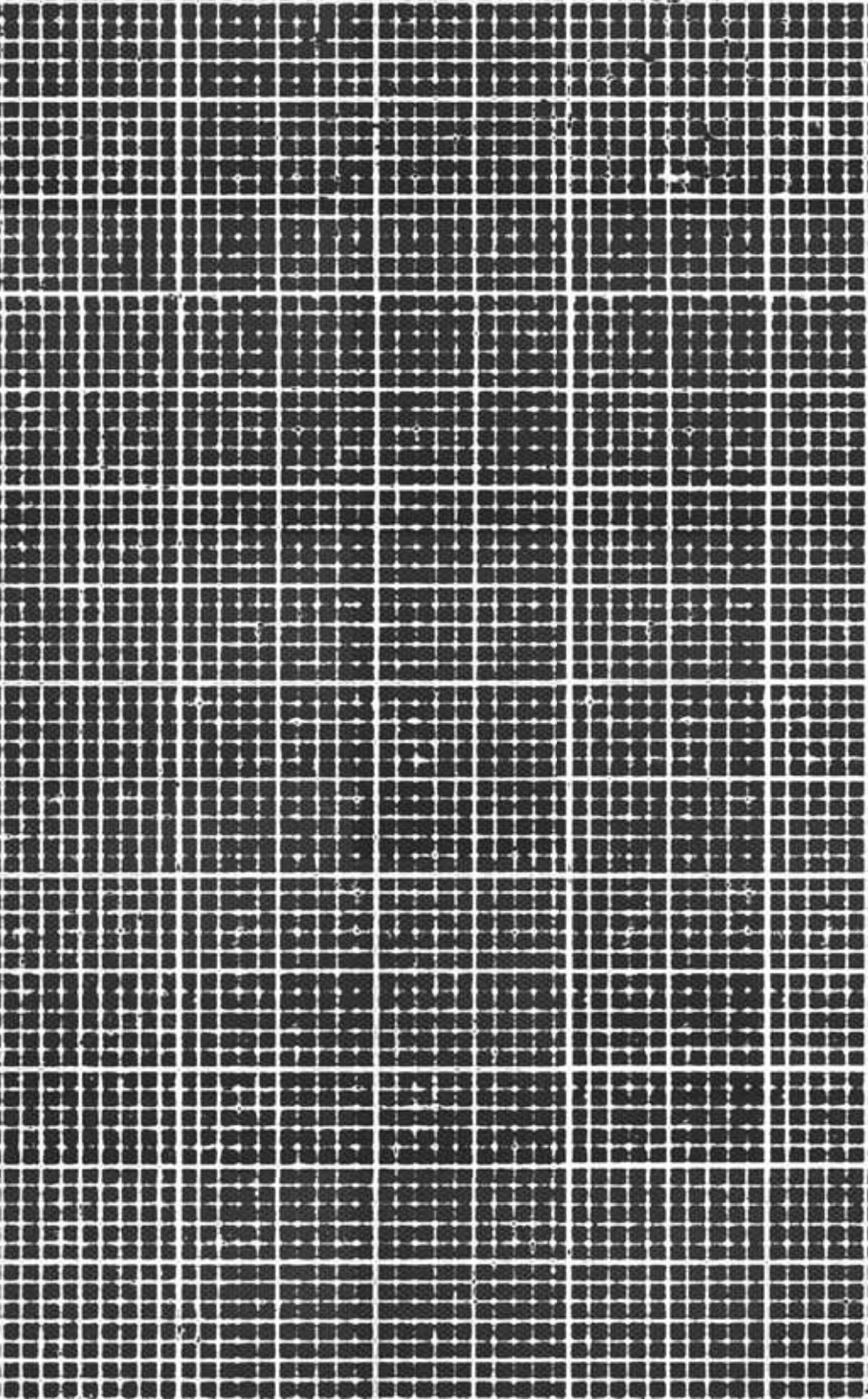
Prosím. V hlave sa mu odráža iba jediné slovo.

Prosím.

Prúd ho naposledy schmatne. Stiahne sa, akoby sa naťahoval, a hodí ho hlavou rovno na skaliská. Chlapec na ne dopadne plnou váhou, ktorou sa doňho opiera besniace more. Nemá ani toľko sily, aby zdvihol ruky a zmiernil náraz.

Výčnelok skaly sa mu zaborí tesne za ľavé ucho. Roztriešti mu lebku, úlomky kostí vtlačí do mozgu a zároveň mu rozdrví druhý a tretí stavec a pretrhne mozgovú tepnu aj miechu. Spamätať sa z takého zranenia je nemožné. Nemá šancu.

Chlapec zomiera.

PRVÁ ČASŤ

Prvé okamihy po svojej smrti chlapec vníma ako ťaživú zmätočnú šmuhu. Neurčito si uvedomuje bolesť, ale predovšetkým nesmierne *vyčerpanosť*, akoby ho zakrývali nespočetné vrstvy nepredstaviteľne ťažkých prikrývok. Slepý s nimi zápasí, s narastajúcou panikou sa zmieta čoraz prudšie a snaží sa vymaniť z neviditeľných povrazov, ktoré ho sputávajú.

Jeho myseľ nie je jasná. Horúčkovito pracuje a pulzuje ako pri najhoršej horúčke, chlapec v tej chvíli ani nevie, či rozmýšľa. Dopredu ho poháňa len čosi ako divý inštinkt zomierajúceho, hrôza z toho, čo bude nasledovať, ale aj z toho, čo sa stalo.

Hrôza z vlastnej smrti.

Akoby sa jej ešte stále mohol vzoprieť a uniknúť pred ňou.

Kdesi v diaľke dokonca cíti pohyb, jeho telo bojuje s vlnami v bitke, ktorú už prehralo. Odrazu sa doňho niečo oprie a desivý príval ho ženie vpred, lenže okovy tela ho, zdá sa, viac nezbavia, pretože keď sa prediera tmou, plece ho už nebolí a chlapec cíti iba naliehavú potrebu *hýbať sa*...

Potom sa mu do tváre oprie chlad. Akoby studený vánok, i keď čosi také sa mu z mnohých dôvodov vidí nemožné. A práve tento chlad spôsobí, že chlapcovo vedomie – alebo duša? –, duch? –, ťažko povedať – sa prestane horúčkovito krútiť.

Na okamih je nehybný.

Temnota pred jeho očami sa mení. Vidí svetlo, do ktorého môže vstúpiť. Nakláňa sa k nemu, jeho telo – také slabé, že chlapcovi neposkytuje takmer nijakú oporu – sa načahuje za rozširujúcim sa jasom.

Vzápätí padá na niečo pevné. Vyžaruje z toho chlad, ale chlapec sa nebráni, dovoľí, aby ho to obalilo.

Je pokojný. Prestáva bojovať. Dobrovoľne sa ponorí do zabudnutia.

Zabudnutie je očisťujúce a ťaživé. Chlapec je mierne pri vedomí, nespí, ale nie je ani prebratý, akoby bol od všetkého odpojený, neschopný pohybu, myslenia či prijímania informácií. V tom okamihu iba existuje.

Uplynie obrovské množstvo času. Deň, rok, možno dokonca večnosť – nedá sa to určiť. Napokon sa svetlo v diaľke začne pomaly, takmer nebadateľne meniť. Objaví sa šed', postupne bledne a chlapec sa znova spamätáva.

Jeho prvá myšlienka – nie zreteľne sformovaná, skôr ju neurčito cíti – je, že je pritlačený k betónovému bloku. Vzdialene si uvedomuje, aký je pod ním studený a tvrdý a ako sa k nemu tisne, aby neodletel do priestoru. Nejaký čas sa okolo tej myšlienky vznáša, čaká, kým sa zaostří, spojí s jeho telom a s ostatnými myšlienkami...

Odrazu sa kdesi hlboko v jeho mysli mihne slovo *márnica* – kde inde sa dá ležať na studených, pevných kvádroch? – a s narastajúcou hrôzou otvorí oči netušiac, že doteraz ich mal zavreté. Pokúša sa zakričať, že ho nesmú pochovať ani rozrezať, že došlo k strašnému, strašnému omylu. Lenže hrdlo ho zradí a odmieta sformovať slová, akoby ho roky nepoužíval. Rozkašle sa a vydesene sa posadí, zrak má zakalený a neostrý, ako keby sa na svet díval cez mnoho vrstiev hrubého špinavého skla.

Niekoľkokrát zažmurká, aby lepšie zaostřil. Neurčité tvary okolo neho pomaly nadobúdajú zreteľné obrysy. Vidí, že nesedí na studenom stole v márnici...

Je...

Je...

• • •

Kde to je?

Zmätene žmúri oči, bolestivo ho do nich bodá čosi, čo vyzerá ako svetlo úsvitu. Obzerá sa okolo seba, snaží sa vidieť a pochopiť.

Podľa všetkého leží na betónovej ceste vedúcej cez predný dvor domu – od chodníka k vchodovým dverám za jeho chrbtom.

Nie je to jeho dom.

A neseďí mu tu toho viac.

Chvíľu sťažka, takmer prerývane dýcha, jeho myseľ je vyčerpaná a zrak sa mu iba pomaly čistí. Trasie sa od zimy, preto sa objíma rukami a cíti vlhkosť na svojich...

Nie sú to *jeho* šaty.

Sklopí zrak, samotný skutok je pomalší ako myšlienka, ktorá vydala pokyn na jeho vykonanie. Znova prižmúri oči a snaží sa rozoznať, na čo sa pozerá. To, čo má na sebe, sa na šaty vôbec neponáša. Pásky bielej látky si sotva zaslúžia pomenovanie *nohavice* alebo *košela*, pôsobia skôr ako obvazy než oblečenie. A celá jedna strana je vlhká od...

Zarazí sa.

Nie je to morská voda. Látka nie je presiaknutá slaným chladom mora, v ktorom sa práve...

(topil)

Aj tak je iba spolovice mokrý. Druhá časť, tá, ktorou sa opieral o zem, je studená, ale úplne suchá.

Rozhliadne sa. Ešte nikdy nebol taký vyvedený z miery. Vlhkosť môže pochádzať iba z *rosy*. Slnko je nízko nad horizontom a podľa svetla je ráno. Pod sebou, na mieste, kde sa prebral, rozoznáva svoj suchý obrys.

Akoby tam ležal celú noc.

To je však nemožné. Pamätá si krutý ľadový chlad vody, tmavú, mrazivú šed' oblohy, ktorá by mu nedovolila prežiť noc...

Lenže táto obloha je iná. Obráti k nej tvár. Vôbec nie je zimná. Cíti iba ranný chlad prebúdzajúceho sa teplého dňa, možno dokonca *letného*. Nijaký ostrý vietor na pláži. Nič také, ako keď...

Keď zomrel.

Nejaký čas opäť iba dýcha, sústredí na to celú svoju pozornosť. Naokolo je ticho, jediné zvuky vydáva on.

Pomaly obráti hlavu späť k domu. Ako si chlapcove oči zvykajú na svetlo a zrejme aj na to, že opäť vidia, budova je čoraz zreteľnejšia.

A potom za závojom zmätku vo svojej zastretej mysli pocíti slabé zachvenie.

Dotyk, náznak, ľahké pohladenie niečoho...

Niečoho...

Niečoho známeho?

2

Pokúsi sa vstať a pocit sa rozplynie. Vstávanie je nečakane ťažké a ani sa mu to nepodarí. Je desivo slabý, svaly sa vzpierajú aj takému jednoduchému pokynu ako *vstaň*. Už len úsilie vynaložené na sedenie vo vzpriamenej polohe ho prinúti lapať dych, na chvíľu musí prestať a znova dychčí.

Načiahne sa k masívnej rastline vedľa cestičky, chce sa o ňu oprieť a opäť sa pokúsiť vstať...

Vzápätí ruku stiahne, prsty má dopichané od krátkych trňov.

Nie je to obyčajná rastlina, ale burina, ktorá vyrástla do neuveriteľnej výšky. Aj kvetinové záhony lemujúce cestičku k domu sú mimoriadne divé, kvety trčia vysoko nad nízke múriky po oboch stranách. Kroviny vyzerajú takmer ako živé tvory, ktoré za ním vystierajú ruky, akoby mu chceli ublížiť, len čo sa priveľmi priblíži. Burina vyráža aj z každého kúska hliny a zo škár na chodníku, miestami pol metra, meter aj dva metre vysoká, jedna rozdrvená stonka je i na mieste, kde ležal.

Opäť zvýši úsilie a napokon sa mu podarí vstať, hoci niekoľko sekúnd sa nebezpečne nakláňa. Hlavu mu ťaží únava a neprestáva sa triasť. Biele obvazy mu neposkytujú ani trochu tepla, ba ako si v panike uvedomí, ani len dostatočne nezakrývajú jeho na-

hotu. Nohy a trup sú pevne omotané, takisto ruky a väčšina chrbta. Lenže celá oblasť od pupka až do polovice stehien je na jeho úžas spredu aj zozadu odhalená pred celým svetom, najintímnejšie partie tela sú nepochopiteľne vystavené rannému slnku. Horúčkovito ťahá skromné kusy látky v úsilí zamaskovať ich, lenže obvazy sú priveľmi tesné.

Zakryje sa rukou a obzerá sa, či ho niekto nevidí.

Naokolo však niet ani živej duše.

Je to sen? Slová sa mu v mysli vynárajú pomaly, akoby z hustej hmly a z veľkej diaľky. Posledný sen pred smrťou?

Aj ostatné dvory sú zarastené. Predtým úhľadné trávniky vystriedali bujné polia s trávou po plecia. Cesta medzi domami je tiež popraskaná a rovno uprostred takmer necudne vyrastajú vysoké zeliny. Niektoré by sa už takmer dali považovať za *stromy*.

Na kraji cesty parkujú autá, ale pokrýva ich hrubá vrstva prachu a špiny a cez okná sa nedá nazrieť dnu. Takmer všetky odpočívajú na štyroch splasnutých pneumatikách.

Nič sa nehýbe. Po ceste nejazdia nijaké vozidlá a pri pohľade na burinu je očividné, že tadiaľto žiadne neprešlo už veľmi dlho. Cesta naľavo pokračuje, až kým sa nestretne s oveľa širšou, čo by mala byť rušná hlavná cesta. Ani po nej nejazdia autá a naprieč asfaltom zíva obrovská diera, široká dobrých desať – pätnásť metrov. Vyrastá z nej celý záhon buriny.

Chlapec napína uši. Vo vzduchu nepočuť zvuk jediného motora. Ani na tejto ulici, ani na susednej. Dlho vyčkáva. A potom ešte dlhšie. Zadíva sa na cestu napravo od seba, v medzere medzi dvoma nájomnými domami uvidí vyvýšenú železničnú trať a čaká, či nezačuje vlak.

Lenže nijaký vlak tam nie je.

A ani ľudia.